

Protiwogaz / ýumoreska

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Protiwogaz / ýumoreska PROTIWOGAZ

Mugallym bolup işe başlanyma bary-ýogy ýaňy iki gün bolupdy.
Direktorymyz elime bir protiwogaz berdi-de:

– Al! Şuny üç sekundta geýip ýetişmegi öwren – diýdi.

Men geň galyp:

– Geýmesine-hä goşun gullugynda bolanymda hem öwrenipdim welin, ýöne mekdepde beýle çalt geýmekligiň nämä derkary bar? – diýdim.

Ol gapydyr äpişgä seredip, ýuwaşjadan:

– Obamyzda bir şerraý aýal bar. Sähelçe bahana tapsa, gykylyklap mekdebe gelýär. Geçen ýyl üçünji klasda okaýan ogluna mugallymy ikilik goýanynda, ýörite gelip, gykylyklap, ony it alan sanaja dönderipdir – diýdi.

Men äwmän jogap berdim:

– Aý, gygyrsa, gygyrar gider-dä.

– Wah, ýöne gygyrsa razy-la! Ol mugallymyň yüz-gözünü dyrnajaklap, edil barana basylan ýaly eden bolsa nätjek! Men ýolbaşçyň. Onsoň öňünden duýdurmak meniň borjum. Geýesiň gelse-hä, geý, geýmäsiň gelse-de, özüň bil. Ýone soňra bir zat bolsa, duýdurmadıňız diýmeseň bolýar. Özüň hem şol klasyň klas ýolbaşçysydygyň unutma! Umuman saňa protiwogazyň ikisi bolsada, artykmaçlyk etmezmiňä diýyän.

Protiwogazy elime alyp, içimden: “Gel, ätiýajy eldn bermäýin-le” diýip, üç-dört gezek geýip çykardym. Yzyndanam epläp, bellije ýerde goýdum.

Aradan bir aý çemesi geçipdi. Uly arakesme wagty otyrkak, nobatçy mugallym kürsäp gapydan girdi-de:

– Taýýarlanyň! – diýip, özi-de törde duran şkafa tarap topuldy.

Ine, birdenem şarka gapy açyldy. Mugallymlardan biri:

– Geldi! – diýip gygyrdy.

Hemmämiz protiwogazmyzy geýdik. Ýaňky aýal gireninden bileklerini çermäp, gykylyklap başlady. Onuň agzyndan pürkülýän “zäher” protiwogazdan hem geçip, gulagymyzy deşip barýardy. Nätjek-dä? Şonda-da çydap durduk. Ol birdenkä-de: “Sizimi?!” diýdi-de, penjesine bat berip ugrady. Ine, hut şu ýerde-de protiwogazyň haýry degdi!

Bu wakadan üç gün geçensoň, mekdebimize barlagçy geldi. Ol: “Siziň mekdebiňiziň mugallymlarynyň protiwogazy çalt geýmekde görkezýän wagtyny oblastda birinji diýip hasaplama bolar. Graždan goranyşyna gaty gowy üns berýän ekeniňiz” diýip, bizi öwüp gitdi. Şol günüň ertesem men dördünji klas okuwçylaryndan barlag iş aldym. Asyl görüp otursam, şol gykylykçy aýalyň oglы ýeke mysalynam işlemedik bolsa nätjek! Näderimi bilmédim. Ahyry: “Aý, gelse geler-dä, protiwogazym-a bar” diýip, ikiligi patlatdym. Ertesi mekdebe bardym. Barsam, mugallymlaryň oturýan kabinetiniň poluny reňkläpdirler.

– Haçan gurarka? – diýip sorasam:

– Üç-dört günsüz girip bolmaz – diýdiler.

Pikire batdym... “Üç-dört günsüz girip bolmaz... Oňa çenli gykylyklap gelse nätmeli?”

Menden başga ýene iki mugallymyň protiwogazynyň şol kabinetde galanyna näme diýjek?! Şondan soň iýip-içip, känbir mazam bolmady. Şol gün gije-de oňly uklap bilmedim. Ertesi ýene işe bardym. Birinji sagat gutarypdy. Ine, birdenem şol hemişeki belli komandalar gaýtalandy. Protiwogazlylar-a geýdi. Protiwogazsyzmyzyň birem stoluň üstüne ýapyşan mahmaly sypyryp alaga-da bürenip, bir burçda aşak otudry. Biz iki bolup galdyk. Gykylykçy aýal gapydan girip:

– Dördünji klasyň klas ýolbaşçysy kim? – diýdi.

– Men – diýip, zordan jogap berdim.

– Sen bolsaň, Balgylyç janym şu gün ýoňlap okuwyna gaýdyp bilmedi. Şony aýdaýaýyn diýip geldim.

Soň ol mahmal bürenip oturan mugallymy görüp:

– Bu üstüne mahmal büräp goýan zadyňyz näme? – diýdi.

– Aý, ola-ha... näme, görkezme esbap.

– Görkezilýän zat bolsa, görkezip goýarlar-da! Ady-zady näme?

Tas ýaňky mugallymyň adyny aýdypdym.

- Adyna globus diýilýär. Yer şarynyň kiçeldilen formasy. Ol baryp sypalap gördi-de:
 - Yer şary diýilýän zat adamyň kellesi ýaly bolýan eken-ow - diýip, mekirleç ýylgyryp, çykyp gitdi.
- Onuň bu gezekki awusyny pürkmän gidişine haýran galdyk.
- Direktorymyz:
- Düzelpdir öydýän, indi protiwogazlary ýygnap goýaýsak hem bolar - diýdi.
- Mugallymlardan biri:
- Men-ä ynanamok. Birki gezek şeýdip gelen bolar-da, hemmämizi protiwogazsyz ele salar. Kim berse berer-dä. Yöne men-ä protiwogazymy berip biljek däl - diýip, poly depiberdi.
- Köpimiz onuň pikirini goldadyk. Onsoň: "Mundan gün bolmaz. Bu ýagdaýy kolhoz ýolbaşçylaryna-da duýduralyň. Goý, olar hem çagyryp, geleşip görsünler" diýip, üç-dört mugallym bolup başlygyň kabinetine bardyk. Oňa ýaňky aýalyň adyny aýdanymyzdan: "Geldimi? Nirede? Daşardamy?..." diýdi-de, stolunyň çekmesinden hasyr-husur protiwogaz çykaryp, derrew geýdi. Ökdä ökde diýmeli. Başlygyň protiwogaz geýşini özümiziňkiden hem on esse çalasyn gördük. Biz: "Ýok, gelenok" diýşip, zordan onuň protiwogazyny çykartdyk. Ol uludan demini alyp:
- Men-ä, walla, şol aýaldan halsy bez boldum. Adyny eşidenimden zagyrdap durun. Önräk brigadir baryp: "Senem il deňinde irräk işe çyk!" diýse, onuňam ýüz-gözünü edil petir bezän ýaly edip goýberipdir. Ya indi o brigadire-de protiwogazly gürleş diýsekmiň? Hany oturyň. Bir alajyny tapmasag-a, munymyzdan gün bolmaz - diýdi.
- Biz:
- Be, walla, doğrudanam, nätsekkäk-aýt? - diýip, onuň ýüzüne ciňerildik.
- Başlyk esli oýlanyp oturdy-da, birdenem:
- Tapdym! - diýip, begenjine mys-mys güldi. - Şol aýal ýene gykylyklap baraýsa, sesini magnitofona ýazyň. Şonam kolhozyň umumy ýygnagynda ähli kolhozçylara diňlederis. Nädersiň, şondan soň şerraýlygyny bes edäýse! Meniň şu pikirimi niçik görýäniz?
- Biz şu pikiri ýerli-ýerden makulladyk.
- Elbetde, bu habar ol aýalyň gulagyna baryp ýetendir-dä. Şodurda-şodur, şondan soň-a protiwogaz ulanmaly bolmadyk.

Allanazar BEGNAZAROW,

mugallym.

“Edebiýat we sungat” gazeti, 01.01.1975 ý. Satiriki hekaýalar